

Dosarul nr. 2rac-253/21

Prima instanță: Judecătoria Strășeni sediul central (jud. T. Andronic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Mihaila, I. Cotruță)

DECIZIE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Săiți”, reprezentată de avocatul Adrian Crețu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Săiți”, reprezentată de avocatul Adrian Crețu împotriva Firmei de Producere și Comerț „Lozana” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Firma de Producere și Comerț „Lozana” Societate cu Răspundere Limitată, casată hotărârea din 28 octombrie 2020 a Judecătoriei Strășeni sediul central și emisă o nouă hotărâre de respingere ca tardivă a acțiunii

constată:

La 6 martie 2019, SA „Săiți”, reprezentată de avocatul Adrian Crețu a depus cerere de chemare în judecată împotriva FPC „Lozana” SRL cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că între SA „Săiți”, în calitate de furnizor și FPC „Lozana” SRL, în calitate de cumpărător, la 14 septembrie 2005, a fost efectuată tranzacția de vânzare-cumpărare a mărfii – vin „Cabernet” și „Merlot”, în sumă totală de 93 005 de lei, conform facturii fiscale seria BN nr. 0198866 din 14 septembrie 2005, fără stabilirea unui termen limită de achitare.

A comunicat că pârâta a achitat doar parțial datoria, iar o perioadă îndelungată de timp, SA „Săiți” nu a solicitat oficial de la FPC „Lozana” SRL achitarea datoriei restante, deoarece în discuțiile avute cu reprezentanții debitorului, ultimii afirmă că vor achita datoria, însă, fără a indica o anumită dată.

Aproximativ doi ani, administrația FPC „Lozana” SRL refuză orice discuție cu administrația SA „Săiți”, iar în urma acestor inacțiuni se dovedește reaua-credință a pârâtei privind achitarea datoriei survenită în urma livrării și recepționării de

marfă, care potrivit actului de verificare a datoriilor reciproce din 23 ianuarie 2019 este în mărime de 74 305 de lei.

La 5 octombrie 2018, SA „Săiți” s-a adresat către FPC „Lozana” SRL cu o cerere privind inițierea procedurii de mediere a conflictului apărut, iar la 8 octombrie 2018, mediatorul autorizat, Ana Iavorschi-Baidaus a comunicat FPC „Lozana” SRL că, în scopul soluționării conflictului, invită părțile pentru a participa la procedura de mediere și a solicitat ca FPC „Lozana” SRL să informeze, în termen de 15 zile de la data recepționării invitației, referitor la acceptarea și participarea la procesul de mediere.

La 11 decembrie 2018, mediatorul autorizat, Ana Iavorschi-Baidaus a expediat în adresa SA „Săiți” răspunsul prin care a comunicat că procedura de mediere nu a avut loc, din motivul neprezentării reprezentantului debitorului FPC „Lozana” SRL la procedura de mediere.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 8, 513, 514 Cod civil (în vigoare la data tranzacției și până la 1 martie 2019), art. 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la FPC „Lozana” SRL în beneficiul SA „Săiți” a sumei de 74 305 de lei cu titlu de datorie și a taxei de stat.

În ședința de judecată în prima instanță din 24 septembrie 2019, FPC „Lozana” SRL a depus referință, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca tardivă.

Prin încheierea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Strășeni sediul central, a fost admisă cererea depusă de FPC „Lozana” SRL cu privire la respingerea acțiunii ca tardivă.

A fost respinsă acțiunea ca fiind tardivă.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de SA „Săiți”, casată încheierea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Strășeni sediul central, cu restituirea cauzei spre rejudecare în fond.

Prin încheierea din 28 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni sediul central, au fost respinse cererile depuse de FPC „Lozana” SRL cu privire la excepția de tardivitate și scoaterea acțiunii de pe rol ca neîntemeiate.

Prin încheierea din 14 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. e) CPC, a fost restituit recursul declarat de FPC „Lozana” SRL împotriva încheierii din 28 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni sediul central.

Prin hotărârea din 28 octombrie 2020 a Judecătoriei Strășeni sediul central, a fost admisă acțiunea.

Au fost încasate din contul FPC „Lozana” SRL în beneficiul SA „Săiți” datoria contractuală în sumă de 74 305 de lei și cheltuielile suportate în legătură cu plata taxei de stat în mărime de 2 800 de lei.

Prin decizia din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de FPC „Lozana” SRL, casată hotărârea din 28 octombrie 2020 a Judecătoriei Strășeni sediul central și emisă o nouă hotărâre de respingere ca tardivă a acțiunii.

La 7 septembrie 2021, SA „Săiți”, reprezentată de avocatul Adrian Crețu a declarat recurs împotriva deciziei din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată, emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Instanța de apel a depășit limitele judecării apelului, contrar prevederilor art. 373 alin. (1) CPC, deoarece în cererea de apel FPC „Lozana” SRL a solicitat casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, dar nu a solicitat respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv prin prisma art. 186¹ alin. (1) CPC.

Instanța de apel nu a dat apreciere poziției SA „Săiți”, expusă în referința depusă la cererea de apel, a dat o apreciere arbitrară probelor, ce a dus la judecarea cauzei după bunul plac și judecată proprie, fără a ține cont de părerea părții opuse.

La 26 octombrie 2021, FPC „Lozana” SRL a depus referință la recursul declarat de SA „Săiți”, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la 9 iulie 2021 la adresa electronică a reprezentantului SA „Săiți”, avocatului Adrian Crețu, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 205 vol. I).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 7 septembrie 2021 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, SA „Săiți”, reprezentată de avocatul Adrian Crețu înaintând acțiunea în judecată împotriva FPC „Lozana” SRL, a solicitat încasarea de la FPC „Lozana” SRL în beneficiul SA „Săiți” a sumei de 74 305 de lei cu titlu de datorie și a taxei de stat.

În speță, se va mai nota că, pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, prin referința depusă la data de 17 februarie 2020, FPC „Lozana SRL” a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către SA „Săiți” *ca tardivă* și neîntemeiată.

Ca urmare, prin încheierea din 28 februarie 2020 a Judecătorei Strășeni sediul central, instanța de judecată, având la bază prevederile art. 186¹ CPC, a respins cererea depusă de SA „Săiți” cu privire la excepția de tardivitate și scoaterea acțiunii de pe rol ca neîntemeiată, cauza fiind examinată în fond, finisându-se cu adoptarea hotărârii din 28 octombrie 2020 de admitere a acțiunii ca întemeiată.

Judecând apelul declarat de către FPC „Lozana” SRL, instanța de apel, aplicând prevederile art. 267 alin. (1), 272 alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), care stabilește termenul general de prescripție extinctivă și, respectiv începutul curgerii termenului de prescripție extinctivă, a constatat tardivitatea cererii de chemare în judecată, astfel că prin decizia din 10 iunie 2021 a respins-o ca tardivă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că decizia instanței de apel, a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural și material, drept urmare nu poate fi menținută.

Așadar, cu titlu premergător, se va menționa că prezenta acțiune a fost depusă în instanța de judecată la data de 6 martie 2019, corespunzător, la acel moment fiind în vigoare (de la 1 iunie 2018) prevederile art. 186¹ CPC, care reglementează excepția de tardivitate, alin. (1) al căruia prevede că, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate.

În acest context instanța de recurs reține că instanța de apel într-un mod eronat a aplicat prevederile art. 267 alin. (1), 272 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare, de altfel, până la 1 martie 2019, mai cu seamă că chiar din conținutul deciziei contestate, însuși instanța de apel a menționat faptul că pe parcursul examinării cauzei SRL „Lozana” a invocat excepția de tardivitate.

Mai mult decât atât, actele cauzei atestă cu certitudine că la 11 martie 2020 FPC „Lozana” SRL a contestat cu recurs încheierea din 28 februarie 2020 a Judecătorei Strășeni sediul central, prin care a fost respinsă cererea cu privire la excepția de tardivitate și scoaterea acțiunii de pe rol.

Deși, prin încheierea din 14 mai 2020, Curtea de Apel Chișinău a decis restituirea acesteia, dat fiind faptul că încheierea menționată se contestă odată cu fondul cauzei potrivit art. 186¹ alin. (5) CPC, cererea de recurs depusă de FPC „Lozana” SRL la data de 11 martie 2020 se regăsește la materialele cauzei, aceasta rămânând fără examinare de către instanța de apel (f. d. 104-109).

În acest context, este vădit că decizia instanței de apel are un caracter contradictoriu față de circumstanțele cauzei, în acest sens fiind lăsată incertă împrejurarea că prin încheierea din 28 februarie 2020 a Judecătorei Strășeni sediul central, a fost respinsă cererea depusă de FPC „Lozana” SRL cu privire la excepția de tardivitate și cererea FPC „Lozana” SRL cu privire la scoaterea acțiunii de pe rol, ca fiind vădit neîntemeiate (f. d. 97), astfel fiind în prezența a două acte judecătorești cu soluții diferite privind aceeași chestiune.

Distinct de aceste constatări, având în vedere încălcările esențiale a normelor de drept procedural și material expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Săiți”, reprezentată de avocatul Adrian Crețu.

Se casează integral decizia din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Săiți”, reprezentată de avocatul Adrian Crețu împotriva Firmei de Producere și Comerț „Lozana” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Ala Cobăneanu